

FOCUS

Nicis Institute

Kennis voortbrengen om stedelijke problemen te analyseren, dat is volgens wetenschappelijk directeur Wim Hafkamp de missie van het Nicis Institute.

JOSEFINE BOVEN

Nicis-directeur Hafkamp: 'We opereren nog te Hollands'

'Via een breed palet aan activiteiten willen we de kennismotor laten draaien. Nicis brengt door middel van advies, consultancy en een bemiddelende rol wetenschap en praktijk bij elkaar. Tussen die twee zit vaak een kloof die overbrugd moet worden, zowel bij de vertaling van een beleidsvraag naar een concrete onderzoeksvraag als wanneer de resultaten terugvertaald moeten worden naar concrete beleidsinspanningen.'

Nicis is opgebouwd uit vier delen: Onderzoek, Kenniscentrum, Academy en Trends & Monitoring. De onderzoekspoot van Nicis werkt vooral faciliterend. Hafkamp: 'Door universitaire onderzoekers en steden en soms ook bedrijven in kennisplatforms bij elkaar te brengen willen we onderzoeksprojecten opzetten die relevant en toepasbaar zijn voor de stedelijke praktijk en wetenschappelijk excellent en vernieuwend zijn.' Nicis heeft hiervoor twee onderzoeksprogramma's opgezet; het Stedelijk Innovatieprogramma (STIP) en 'Kennis voor Krachtige Steden', maar laat daarnaast ook kortlopend onderzoek uitvoeren.

Het Nicis Kenniscentrum is de opvolger van het Kenniscentrum Grote Steden. Het richt zich op 'hoogwaardige kennisoverdracht', aldus Hafkamp, op het gebied van het grotestedenbeleid tussen steden en departementen: 'We zetten daarvoor verschillende middelen in: websites, kennisbijeenkomsten en publicaties.'

Via de Nicis Academy worden professionals opgeleid. 'We verzorgen diverse master classes en in samenwerking met de Nederlandse School voor Openbaar Bestuur is de masteropleiding "Strategic Urban Studies" opgezet', aldus de directeur. De opleiding combineert de laatste inzichten

uit de wetenschap en de praktijk van zowel economische als sociale en beleidsmatige vraagstukken rond de stad.

De afdeling Trends & Monitoring ten slotte brengt ontwikkelingen in kaart en werkt aan een kwantitatieve databank voor stedelijk onderzoek en trendanalyse. Hafkamp: 'Data van het CBS en uit

wetenschappelijk onderzoek worden bij elkaar gebracht in een kennisinfrastructuur.'

De gegevens die Nicis in het onderzoek benut zijn vooral bestaande bronnen die via het CBS of de lokale overheden toegankelijk zijn. Hafkamp: 'Dit soort gegevens wordt binnen het onderzoeksconsortium beschikbaar gemaakt, zodat beleidsmakers en onderzoekers dezelfde informatie delen. Ook streven we ernaar om de data van universitaire onderzoeksgroepen te ontsluiten.' Nicis beraadt zich nog over de vraag hoe haar eigen gegevens beschikbaar kunnen komen voor externe onderzoekers. De komende tijd moet Nicis Institute verder internationaliseren volgens Hafkamp: 'We opereren in ons onderzoek en in de praktijk nog vaak te Hollands. Door over de grenzen te kijken kunnen we grote voordelen halen. Er zijn op Europese en mondiale schaal natuurlijk veel meer stedelijke gebieden die met dezelfde grootstedelijke vraagstukken stoeien.'

Gratis data en dataverzameling voor onderzoekers

Het onderzoeksinstituut CentERdata in Tilburg heeft een nieuw Internetpanel opgericht. Acht duizend personen in het LISS-panel (Langlopende Internet Studies voor de Sociale wetenschappen) vullen iedere maand online vragenlijsten in. Aan de kwaliteit van de steekproef is veel aandacht besteed, aldus CentERData.

Sinds oktober 2007 is dit panel volledig in gebruik en de eerste data zijn nu beschikbaar op de website www.lissdata.nl. Ieder jaar wordt in het panel dezelfde vragenlijst herhaald, bestaande uit een groot aantal vragen op themagebieden zoals bijvoorbeeld werk, opleiding, afkomst, inkomen, politieke overtuiging, waarden en persoonlijkheid. Academische onderzoekers kunnen, na ondertekenen van een verklaring, deze data direct downloaden en gratis gebruiken.

Daarnaast kan het LISS-panel gebruikt worden voor eigen dataverzameling. Ook dit is gratis voor onderzoekers aan universiteiten en wetenschappelijke instituten. Voorstellen daartoe mogen heel kort zijn, kunnen het hele jaar worden ingediend en worden binnen één tot drie maanden beoordeeld (zie de website voor de richtlijnen). Tot op heden is het merendeel van de ingediende voorstellen goedgekeurd, soms na enige aanpassingen. Voor 2009 en de jaren daarna is er nog ruimte voor diverse vragenlijsten

Omdat het LISS-panel speciaal is bedoeld voor wetenschappelijk onderzoek is de kwaliteit en de dekking van de steekproef vol-

gens CentERdata 'een speerpunt'. In de meeste webinterviews of online panels zijn mensen zonder internet uitgesloten van deelname. Respondenten komen bovendien vaak via een uitnodiging per email of een 'pop-up' op een website bij een webinterview terecht, waarna alleen de meest gemotiveerde of geïnteresseerde mensen zichzelf aanmelden. Het LISS-panel is echter op een andere wijze opgebouwd. Zo is er in samenwerking met het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) een traditionele kanssteekproef uit de Gemeentelijke Basis Administratie getrokken, waarbij ook mensen zonder internet zijn ingesloten. Ook zijn alle mensen in de steekproef benaderd op een traditionele manier (brief, telefoon en bezoek aan huis) om hen uit te nodigen panelid te worden. Personen die niet in de originele steekproef zaten kunnen niet meedoen; er is dus geen zelfselectie mogelijk. Mensen zonder computer of internet krijgen apparatuur om mee te kunnen doen. Samen met het CBS wordt de kwaliteit en representativiteit van het panel bewaakt. (Annette Scherpenzeel)

NATIONALE BEELDBANK

NATIONALE BEELDBANK

Groeiend perspectief voor DARIAH

Ten minste in drie landen – Nederland, Ierland en Denemarken – lijkt het project DARIAH, voor een Europese *humanities and arts* infrastructuur, te worden opgenomen op de nationale Roadmap voor Research Infrastructures. Dat bleek op de kick-off bijeenkomst van het project eind oktober in Den Haag.

Het bericht over de opname op de prioriteitenlijsten die door de ministeries van wetenschap worden vastgesteld droeg bij aan het vertrouwen in de goede afloop, dat op de bijeenkomst toch al solide bleek. Vertegenwoordigers van data-instituten uit onder meer Ierland, het Verenigd Koninkrijk, Slovenië, Italië, Kroatië, Denemarken, Duitsland, Griekenland, Frankrijk en Cyprus bespraken de mogelijkheden om binnen twee jaar de kansen zo gunstig mogelijk te maken voor het project, dat in 2010 van start moet gaan. Ze werden namens de Europese Commissie onder meer toegesproken door Maria Carvalho Dias, vertegenwoordigster van de eenheid Onderzoekinfrastructuur binnen het directoraat-generaal Onderzoek van de Europese Commissie. Carvalho Dias benadrukte dat de Commissie 'zeer veel belang hecht aan de data-infrastructuur die door DARIAH tot stand moet worden gebracht'. Ze gaf de aanwezigen

verschillende adviezen om over twee jaar met succes een definitief projectvoorstel in te kunnen dienen. Het huidige project 'Preparing for DARIAH', dat in september een subsidie van 2,5 miljoen euro kreeg toegewezen door de Europese Unie, is speciaal voor dat doel in gang gezet. Uiteindelijk wordt de omvang van het DARIAH-project (Digital Research Infrastructure for the Arts and Humanities) op rond zes miljoen euro per jaar begroot.

Op het gebied van onderzoeksmethoden en gereedschappen wordt van DARIAH een belangrijke opbrengst verwacht. Door DARIAH zal het niet alleen mogelijk zijn om nieuwe methodes en gereedschappen te ontwikkelen, maar ook om ze snel en gemakkelijk beschikbaar te stellen en uit te wisselen, zodat onderzoekers in alle deelnemende landen kunnen profiteren van vooruitgang die in één land is geboekt. (MdG)

www.dariah.eu